

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

A határozat száma: Pfv.I.21.371/2017/5.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke
 . Varga Edit előadó bíró
 . Mocsár Attila Zsolt bíró

A felperesek: I.rendű felperes neve
 (I.rendű felperes címe)
 II.rendű felperes neve
 (I.rendű felperes címe)
 III.rendű felperes neve
 (I.rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:
 . Szabó Balázs Gábor ügyvéd
 (1126 Budapest, Kiss János alt. utca 38., II/10.)

Az alperes: alperes neve
 (alperes címe)

Az alperes képviselője:
 Soósné dr. Gáspár Gabriella ügyvéd
 (1114 Budapest, Bocskai út 7. II/4.)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
 az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
 ővárosi Törvényszék
 42.Pf.637.271/2016/4.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
 Pesti Központi Kerületi Bíróság
 23.P.85.966/2016/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét részben, a perköltséget illetően megváltoztatja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 4.500.000 (négymillió-ötszázezer) forint együttes elsőfokú eljárási, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak külön felhívásra egyetemlegesen 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti és

2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felülvizsgálat szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes adósok és az alperes hitelező között 2007. január 26-án létrejött CHF alapú kölcsönszerződés alapján, a felperesek 12.780.000 forint összegű finanszírozási igényére tekintettel az alperes 94.837 CHF összegű kölcsönt bocsátott rendelkezésre azzal, hogy a devizaösszeg a szerződéskötés és a folyósítás időpontja közötti árfolyamváltozás lehetősége miatt 15%-kal magasabb lehet, a folyósításra pedig akkor kerül sor, ha a szerződésben foglalt feltételeket az adósok teljesítik.
- [2] A szerződés értelmében a kölcsön futamideje 372 hónap, ebből 60 hónap türelmi idő, amikor csak az ügyleti kamatot és a kezelési költséget kell fizetni, a hátralévő 312 hónapon keresztül ezen felül annuitásos számítási móddal a tőkét is törleszteni kell, azzal, hogy a törlesztőrészletek és azon belül a kezelési költség összege ügyleti éven belül állandó, míg a tőke és az ügyleti kamat aránya változó. A szerződés III/2. pontja szerint az éves kamatláb a folyósítás időpontjában a Hirdetményben meghatározott érték, a szerződéskötés napján érvényes 4,1% kamatmértéket a bank tájékoztató jelleggel közölte. A kamatláb a 6 hónapos kamatperióduson belül állandó, kamatperiódusonként pedig változó mértékű, azt az alperes a szerződés III/4. pontja szerint jogosult egyoldalúan megváltoztatni, kedvezőtlen hatású módosításáról a Hirdetmény útján tájékoztatja az ügyfelet. A kamat és a kezelési költség tájékoztató összege 442,58CHF, a türelmi idő letelte után a tőkerészletekkel növelt összege pedig 613,26CHF. A szerződés alapján - folyósítási feltételként - sor került annak közjegyzői okiratba foglalására is.
- [3] A felperesek által felhalmozott fizetési hátralék miatt az alperes a szerződést közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával felmondta, majd a kérelmére kibocsátott végrehajtási záradék alapján a felperesek ellen végrehajtási eljárások indultak.

A kereset és az ellenkérelem

- [4] A felperesek keresetükben a végrehajtások megszüntetését kérték, mert álláspontjuk szerint az alperes követelésének alapjául szolgáló kölcsönszerződés nem jött létre, ha mégis létrejött, akkor a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 213.§ (1) bekezdés a), c), d) és e) pontjaiba, a 203.§, a 209.§ b),c) és d) pontjaiba és a 210.§ (2) bekezdésébe ütközően semmis, ezenkívül az alperes felmondása sem volt jogoszerű.

- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint a felperesekkel kötött szerződése a jogszabályoknak megfelel, a felmondás jogszerű volt.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, míg a felperések fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság megváltoztatta azt, a felperesekkel szemben folyó végrehajtásokat megszüntette és az alperest 4.500.000 forint kereseti, valamint 6.733.200 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte az állam javára. A másodfokú bíróság - az elsőfokú bírósággal ellentétesen - a rHpt. 213.§ (1) bekezdésének c) pontja tekintetében találta megalapozottnak a keresetet, emiatt érvénytelennek a felek közötti kölcsönszerződést. Rámutatott, hogy a szerződés III/2. pontjában közölt 4,1%-os kamatláb tájékoztató érték csupán, a törvényi követelményeknek az felelt volna meg, ha a folyósításkor alkalmazott kamatmértéket a szerződésben pontosan, százalékos mértékben feltüntetik, ennek hiányában a szerződéskötés napján egyik szerződő fél előtt sem volt ismert az éves kamatláb, a kölcsönszerződés ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 205.§ (1) bekezdése értelmében létre sem jött, a folyamatban lévő végrehajtásokat meg kellett szüntetni.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élő alperes annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte, arra az esetre pedig, ha a Kúria az érvénytelenség indokaival egyetért, a kereseti illetéket 1.500.000 forintra, míg a fellebbezési illetéket 2.500.000 forintra kérte mérsékelni, az ezt meghaladóan lerótt illeték visszaigényelhetőségéről rendelkezés mellett. Kérte a per folyamán előadott érveinek figyelembevételét is. A másodfokú bíróság által jogszabálysértőnek értékelt kamatkikötés kapcsán rámutatott, hogy a szerződéskötéskori kamatláb rögzítése mellett a rHpt. 210.§ (3)-(4) bekezdéseiben biztosított módosítási jogával élt. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződésnek részét képezte a Hirdetmény, melynek tartalma a kamatmérték tekintetében a szerződéskötés és a folyósítás időpontja között változhatott, amit a szerződéskötéskor tájékoztató jelleggel közölt ügyleti kamat mértéke is követett. Mindez azonban nem jelenti az ügyleti kamat meghatározatlanságát, csupán az alperes részére törvényben biztosított egyoldalú módosítás lehetőségét. A jogerős ítélet illetékszámítását külön is jogszabálysértőnek tartotta, hangsúlyozva, hogy az illetéket a bíróság eljárásáért kell fizetni, a jelen esetben pedig egy-egy eljárás lefolytatására került csak sor, így nincs indok az illeték kötelezettenként történő felszámítására.

- [8] A felperések felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet

hatályban tartására irányult a másodfokú ítéletben kifejtett indokok alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint alapos.

[10] Mivel a jogerős ítélet az ügyleti kamat meghatározatlansága miatt mondta ki a perbeli szerződés érvénytelenségét és az alperes is kizárólag ezzel szemben érvelt a felülvizsgálati kérelmében, ezért a Kúria is ebben a körben vizsgálódott. A deviza alapú banki hitelezéssel kapcsolatos perek bírói gyakorlatában az ügyleti kamat meghatározása kialakult, azzal kapcsolatban a rHpt. és a devizahiteles perekkel összefüggő polgári jogegységi határozatok alapján a Kúria több egyedi határozatában fejtette ki a deviza alapú kölcsönszerződések ügyleti kamattartalma meghatározására vonatkozó álláspontját. A Kúria rámutat, hogy a devizaalapú kölcsönszerződéseknek több változó tényezőt, közöttük a kétféle deviza (kirovó és lerovó pénznem) egymáshoz viszonyított árfolyamát és a tipikusan hosszú, az adott esetben 312 hónapos futamidő alatt a pénzpiacra bekövetkező változásokat kell kezelnie, ez pedig csak úgy lehetséges, hogy a szerződés adott elemét leíró számítási módozatot – matematikai képletet – az aktuális referencia értékkel (változóval) összevetik. A szerződések e sajátosságát felismerve mondta ki a Kúria a 6/2013 PJE határozata indokolásának III/2.a) pontjában és az 1/2016 számú PJE határozat 1. és 2. pontjában, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésekben a szerződés tárgya – ezen belül az ügyleti kamat mértéke – akkor is meghatározott, ha azt a szerződés nem számszerű megjelöléssel rögzíti, hanem a kiszámításához szükséges adatokat és a számítás módját tartalmazza. Ilyen körülmények között a szerződéskötés időpontjában közölt kamatmérték szükségképpen tájékoztató jellegű, a folyósítás időpontjáig ugyanis mértéke módosulhat, az aktuális értéket az egyedi szerződés részévé váló Hirdetmény tartalmazza. Mindez azonban már nem a szerződés létrejöttére vagy érvényességére tartozó kérdés: a szerződés az ügyleti kamat meghatározásához szükséges adatok szerződésbe foglalásával érvényesen létrejön, a továbbiak az adós teljesítésétől függenek. A szerződés értelmében ugyanis a kölcsön folyósítására akkor kerül sor, ha az adós a szerződésben előírt folyósítási feltételeket teljesíti, a szerződés hatálya és a bank teljesítési kötelezettsége csak e feltételek teljesülésekor áll be, és ekkor rögzül az ügyleti kamat mértéke is. Megjegyzi a Kúria, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1) törvény 4.§-a az egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelenségét az ügyleti kamat vonatkozásában kimondta, ez azonban nem jelenti a pénzpiaci kamatváltozások figyelembevételének kizárását, a pénzpiaci folyamatok ugyanis értelemszerűen a szerződés részévé válnak. Az ismertetett indokok miatt azonban ez sem jelenti az ügyleti kamat mértékének meghatározatlanságát.

[11] A perköltség vonatkozásában is helytálló az alperes hivatkozása: a Pp. 25.§ (3) bekezdésének megfelelően a pertárgyérték meghatározásánál össze kell adni a peres felek által érvényesített követeléseket, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvényben (Itv.) előírt felső korlát azonban ilyen esetben is érvényesül, a peres felet terhelő illeték összege az elsőfokú eljárásban nem haladhatja meg az 1.500.000 forintot, a másodfokú eljárásban pedig a 2.500.000 forintot.

[12] A kifejtettek szerint jogszabálysértő másodfokú ítéletet a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a per fő tárgya tekintetében helyes elsőfokú ítéletet hagyta helyben, a perköltségre, ezen belül az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezés módosításával, az előzőek szerint kiegészített indokolással.

Záró rész

[13] Az eljárás költségei tekintetében a pervesztes felperesek az alperes által az Itv. 39.§ (1) bekezdésének, valamint az 50.§ (1) bekezdésének megfelelően lerótt 3.500.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint az I-II. fokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült jogi képviselő díját kötelesek megfizetni a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak alapján, a 4/A.§ értelmében az általános forgalmi adóra is figyelemmel, a ténylegesen kifejtett tevékenységgel arányosan, míg az első- és másodfokú eljárás le nem rótt illetékét az Itv. 42.§ (1) bekezdés a) pontja, és a 46.§ (1) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési jogban részesül felperesek a 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése, valamint a 15.§ (1) és (3) bekezdései alapján kötelesek az állam javára megfizetni.

Budapest, 2018. június 6.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző